

מֵעַל כְּתָרָא, אֲזִדְעֻזְעוּ עֲלָי וְתַתָּאֵי וכו', עַד
דְּאַתְקִיִּים כְּלָא בְּאֵת בִּי"ת, דְּאִיהוּ סִימָן
בְּרַכָּה, וּבִיָּה אֲשַׁתְּכַלֵּל עֲלֵמָא וְאַתְבְּרִי.

וְאִי תִימָא, דְּאֵל"ף אִיהוּ רִישָׁא דְכָל (אֵינִין)
אַתְנוּן, (לֵא) יָאוֹת אִיהוּ. אֲלָא בְּגִין
דְּאַתְקִרִי בִּיה אַרְוֵר (וּבְגִין דְּאַתְקִרִי בְּה אַרְוֵר). וּבְגִין דָּא
לֹא אַתְבְּרִי בִּיה עֲלֵמָא, אָפּ עַל גַּב דְּאֵל"ף
אִיהוּ אֵת דְּרִזָּא עֲלָאָה. בְּגִין דְּלֹא לְמִיָּהֵב
דְּוִכְתָּא לְסִטְרָא אַחְרָא דְּאַקִּרִי אַרְוֵר, לֹא
אַתְבְּרִי בִּיה עֲלֵמָא. וְאַשְׁתְּכַלֵּל בְּבִי"ת עֲלֵמָא,
וּבִיָּה אַתְבְּרִי.

תָּא חֲזִי, כִּי אַתָּה אֲבִינוּ, בְּגִין דְּהֵאֵי עֲלֵמָא,
כְּהֵאֵי דְרָגָא אֲשַׁתְּכַלֵּל וְאַתְבְּרִי. וְכִּי נִשְׁ
בִּיה אַתְבְּרִי, וְנִפְק לְעֵלְמָא. כִּי אֲבִרְהֵם לֹא
יִדְעֻנוּ, דְּהֵא אָפּ עַל גַּב דְּבִיָּה קִיּוּמָא דְעֵלְמָא.
לֹא אֲשַׁתְּדֵל עֲלֵן, כְּמָה דְּאַשְׁתְּדֵל עַל
יִשְׁמַעְאֵל. דְּאַמֵּר, (כְּרַאשִׁית יו') לֹא יִשְׁמַעְאֵל יַחֲזִיָּה
לְפָנֶיךָ. וְיִשְׂרָאֵל לֹא יִפְרֻנוּ, בְּגִין דְּכָל בְּרַכָּאן
דְּאַצְטְרִיךְ לְבְרַכָּא לְבִנְיָו, שְׂבַק לְהֵאֵי דְרָגָא
לְבְרַכָּא כְּלָהוּ.

אַתָּה ה' אֲבִינוּ, דְּהֵא אַנְתָּ קִיּוּמָא עֲלֵן תְּדִיר
לְבְרַכָּא, וְלֹא שְׂגָחָא עֲלֵן, כְּאַבָּא
דְּאַשְׂגַח עַל בְּנִין בְּכָל מַה דְּאַצְטְרִיךְ לֹוֹן.
גּוֹאֲלֵנוּ מֵעוֹלָם שְׂמֵךְ, דְּהֵא אַנְתָּ הוּא גּוֹאֲלֵנוּ,
דְּהֵכִי אַתְקִרִי הַמְּלֵאךְ הַגּוֹאֲלֵנוּ. וְדָא גּוֹאֲלֵנוּ
מֵעוֹלָם שְׂמֵךְ, שְׂמֵךְ וְדָאֵי. תְּנִינֵן, אִין
מִפְסִיקִין בֵּין גְּאוּלָּה לְתַפְלָה, כְּמָה דְּלֹא
מִפְסִיקִין בֵּין תַּפְלָה שֶׁל יָד לְתַפְלָה שֶׁל רֵאשׁ.
דְּבַעֵי לְמַחֲזִי דְכָלָא חַד, וְהֵא אוּקְמוּהָ.

רַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי יְהוּדָה הוּוּ יִתְבִּי לִילֵיא חַד
וְלַעֲאֵן בְּאוּרִייתָא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק לְרַבִּי
יְהוּדָה, הָא תְּנִינֵן דְּכַד בְּרָא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
עֲלֵמָא, עֲבַד עֲלֵמָא תְּתָאָה כְּגוֹוֹנָא דְעֵלְמָא

עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים וכו', עַד
שְׁהַכֵּל הַתְּקִים בְּאוֹת בִּי"ת,
שְׁהֵיא סִימָן בְּרַכָּה, וּבִיָּה הַשְׁתְּכַלֵּל
הָעוֹלָם וְנִבְרָא.

וְאִם תֵּאמֵר שְׂאֵל"ף הִיא הֵרֵאשׁ
שֶׁל כָּל [אוּמָן] הַאוֹתִיּוֹת - [לֹא] נִאָּה
הוּא. אֲלָא מִשּׁוּם שְׂנֵקְרָא בּוּ
אַרְוֵר [מִשּׁוּם שְׂנֵקְרָא בְּה אַרְוֵר], וּמִשּׁוּם
זֶה לֹא נִבְרָא בּוּ הָעוֹלָם, אָפּ עַל
גַּב שְׂאֵל"ף הִיא אוֹת שֶׁל סוּד
עֲלִיּוֹן. כְּדִי לֹא לְתַתּוּ מְקוּם לְצַד
הָאַחַר שְׂנֵקְרָא אַרְוֵר, לֹא נִבְרָא בּוּ
הָעוֹלָם, וְנִתְקַן הָעוֹלָם בְּבִי"ת,
וְכִי הוּא נִבְרָא.

כִּי רָאָה, כִּי אַתָּה אֲבִינוּ, מִשּׁוּם
שְׁהָעוֹלָם הַזֶּה נִתְקַן וְנִבְרָא
בְּדִרְגָּה הַזֹּאת, וְהָאֲדָם נִבְרָא בְּה
וְיִצְא לְעוֹלָם. כִּי אֲבִרְהֵם לֹא
יִדְעֻנוּ, שְׁהֵרִי אָפּ עַל גַּב שְׂבּוּ
קִיּוּם הָעוֹלָם, לֹא הִשְׁתְּדֵל עֲלִינוּ
כְּמוֹ שְׁהִשְׁתְּדֵל עַל יִשְׁמַעְאֵל,
שְׂאֵמֵר לוֹ יִשְׁמַעְאֵל יַחֲזִיָּה לְפָנֶיךָ.
וְיִשְׂרָאֵל לֹא יִפְרֻנוּ, מִשּׁוּם שְׂכָל
הַבְּרֻכּוֹת שְׁהָצְטְרַךְ לְבְרַךְ אֵת
בְּנָיו, הַשְּׂאִיר לְדִרְגָּה הַזֹּאת לְבְרַךְ
אֵת כָּלָם.

אַתָּה ה' אֲבִינוּ, שְׁהֵרִי אַתָּה תְּמִיד
עוֹמֵד עֲלִינוּ לְבְרַךְ וּלְהַשְׁגִּיחַ
עֲלֵינוּ, כְּמוֹ אֲב שְׂמִשְׁגִּיחַ עַל
הַבְּנִים בְּכָל מַה שְׂצָרִיךְ לָהֶם.
גְּאֲלֵנוּ מֵעוֹלָם שְׂמֵךְ, שְׁהֵרִי אַתָּה
הוּא גּוֹאֲלֵנוּ, שְׂכָךְ נִקְרָא הַמְּלֵאךְ
הַגּוֹאֲלֵנוּ, וְזֶה גְּאֲלֵנוּ מֵעוֹלָם שְׂמֵךְ,
שְׂמֵךְ וְדָאֵי. שְׂנִינֵנוּ, אִין מִפְסִיקִים
בֵּין גְּאֲלָה לְתַפְלָה, כְּמוֹ שְׂלֹא
מִפְסִיקִים בֵּין תַּפְלָה שֶׁל יָד
לְתַפְלָה שֶׁל רֵאשׁ, שְׂצָרִיךְ
לְהֵרֵאוֹת שְׁהַכֵּל אַחַד, וְהֵנָּה
כְּרִשׁוּהָ.

רַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי יְהוּדָה הִיוּ
יוֹשְׁבִים לִילָה אַחַד וְעוֹסְקִים
בַּתּוֹרָה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק לְרַבִּי
יְהוּדָה, הֵנָּה שְׂנִינֵנוּ, שְׂכָפְאֵשׁ בְּרָא
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת הָעוֹלָם,

עֲשֵׂה אֶת הָעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן כְּמוֹ שֶׁהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְהַכֹּל זֶה כְּנֶגֶד זֶה, [כְּרִי לַחַיּוֹת וְזֶה כְּנֶגֶד וְזֶה] וְהוּא כְבוֹדוֹ לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כִּף זֶה וְדָאֵי, וּבְרָא אָדָם עַל הַכֹּל. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (ישעיה מ"ה) אֲנֹכִי עֲשִׂיתִי אֶרֶץ וְאָדָם עֲלֶיהָ בְרָאתִי. אֲנֹכִי עֲשִׂיתִי אֶרֶץ, וְדָאֵי. מַה הַטַּעַם עֲשִׂיתִי אֶרֶץ? מִשּׁוּם שֶׁאָדָם עֲלֶיהָ בְרָאתִי, שֶׁהוּא קִיּוּמוֹ שֶׁל הָעוֹלָם, שִׂיחָהּ הַכֹּל בְּשִׁלְמוֹת אַחַת.

פָּתַח וְאָמַר, (שם מ"ב) כֹּה אָמַר הָאֵל ה' בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם וְנוֹטִיָּהֶם רֹקַע הָאָרֶץ וְצֹאצְאֶיהָ נֹתֵן נֶשְׁמָה לָעַם עֲלֶיהָ וְרוּחַ הַלֵּלִים בָּהּ. הַפְּסוּק הַזֶּה בְּאֵרוֹהוּ, אָבָל כֹּה אָמַר הָאֵל ה' בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם וְנוֹטִיָּהֶם - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה, שֶׁהוּא בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם, וְהַתְּקִינָם תְּמִיד, בְּכֹל זְמַן. רֹקַע הָאָרֶץ וְצֹאצְאֶיהָ - זֶה הָאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, צְרוּר הַחַיִּים. נֹתֵן נֶשְׁמָה לָעַם עֲלֶיהָ. [הָאָרֶץ] זֶה הוּא שְׁנוֹתְנַת נֶשְׁמָה וְגו'.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הַכֹּל הוּא לְמַעַלָּה, שֶׁהָרִי מִשָּׁם יוֹצֵאת נֶשְׁמַת חַיִּים לְאֶרֶץ הַזֶּה, וְהָאָרֶץ הַזֶּה לּוֹקַחַת הַנֶּשְׁמָה לְתַתּוֹ לְכָל, מִשּׁוּם שֶׁהִנְהָר הַהוּא שְׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא, הוּא נֹתֵן וּמְכַנֵּס נֶשְׁמוֹת לְאֶרֶץ הַזֶּה, וְהוּא לּוֹקַחַת אוֹתָן וְנוֹתְנַת לְכָל.

בֵּא רְאֵה, כְּשֶׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם, כִּנְס אֶת עַפְרוֹ מֵאֶרְבֶּעַ הַצְּדָדִים שֶׁל הָעֵלָם, וְעָשָׂה אֶת עֲצָמוֹ בְּמִקּוֹם הַמְּקַדָּשׁ לְמַטָּה, וְהִמְשִׁיף עָלָיו נֶשְׁמַת חַיִּים מִבֵּית הַמְּקַדָּשׁ לְמַעַלָּה.

וְהַנֶּשְׁמָה הִיא כְּלוּלָה בְּשִׁלְשׁ דְּרָגוֹת, וְעַל כֵּן שִׁלְשָׁה שְׁמוֹת הֵם לְנֶשְׁמָה, כְּמוֹ שֶׁהַסּוּד הָעֲלִיּוֹן: נֶפֶשׁ, רוּחַ, נֶשְׁמָה. נֶפֶשׁ, הִנֵּה פְּרֻשָׁה, שֶׁהִיא תְּחִתּוֹנָה מֵהַכֹּל.

עֲלֵאָה. וְכֹלָא דָּא לְקַבֵּל דָּא. (ד"א צ"י"ז וְזֶה כְּנִין לְמַהוּ דָּא לְקַבֵּל דָּא) וְאִיהוּ יְקָרִיָּה לְעִילָא וְתַתָּא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הַכִּי הוּא וְדָאֵי. וּבְרָא אָדָם עַל כֹּלָא, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (ישעיה מ) אֲנֹכִי עֲשִׂיתִי אֶרֶץ וְאָדָם עֲלֶיהָ בְרָאתִי. אֲנֹכִי עֲשִׂיתִי אֶרֶץ וְדָאֵי. מַאי טַעְמָא עֲשִׂיתִי אֶרֶץ, בְּגִין דְּאָדָם עֲלֶיהָ בְרָאתִי, דָּאִיהוּ קִיּוּמָא דְעִלְמָא, לְמַהוּי כֹּלָא בְּשִׁלְמוֹת חַד.

פָּתַח וְאָמַר, (ישעיה מ"ב) כֹּה אָמַר הָאֵל ה' בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם וְנוֹטִיָּהֶם רֹקַע הָאָרֶץ וְצֹאצְאֶיהָ נֹתֵן נֶשְׁמָה לָעַם עֲלֶיהָ וְרוּחַ הַלֵּלִים בָּהּ. הַאי קָרָא אוּקְמוּהָ, אָבָל, כֹּה אָמַר הָאֵל ה' בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם וְנוֹטִיָּהֶם, דָּא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְעִילָא לְעִילָא. דָּאִיהוּ בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם, וְאַתְקִין לִיהַּ תְּדִיר בְּכֹל זְמַנָּא. רֹקַע הָאָרֶץ וְצֹאצְאֶיהָ, דָּא אֶרְעָא קְדִישָׁא, צְרוּרָא דְחַיִּים. נֹתֵן נֶשְׁמָה לָעַם עֲלֶיהָ. [הָאָרֶץ] דָּא הִיא דִּיהִבָּה נֶשְׁמָה וְגו'.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כֹּלָא אִיהוּ לְעִילָא, דְּהָא מִתְמַן נִפְקָא נֶשְׁמַתָּא דְחַיִּים לְהַאי אֶרֶץ. וְהַאי אֶרֶץ, נִקְטָא נֶשְׁמַתָּא לְמִיָּהֵב לְכֹלָא. בְּגִין דְּהָהוּא נְהָר דְּנִגִיד וְנִפְיָק, אִיהוּ יְהִיב וְעֵייל נֶשְׁמַתִּין לְהַאי אֶרֶץ, וְאִיהוּ נִקְטָא לוֹן וְיִהִבָּא לְכֹלָא.

תָּא חַזִּי, כִּד בְּרָא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לִיהַּ לְאָדָם, אֲכַנִּישׁ עֶפְרַיִם מֵאֶרְבַּע סְטָרִין דְעִלְמָא. וְעַבְד גְּרַמְיָה בְּאַתְר דְּמְקַדָּשָׁא לְתַתָּא, וְאַמְשִׁיף עֲלֶיהָ נֶשְׁמַתָּא דְחַיִּים מִבֵּי מְקַדָּשָׁא לְעִילָא.

וְנֶשְׁמַתָּא אִיהִי כְּלִילָא בְּתַלַּת דְּרָגִין, וְעַל דָּא (דף ר"ו ע"א) תַּלְתָּ שְׁמֵהֶן אֵינוֹן לְנֶשְׁמַתָּא, כְּגוֹוֹנָא דְרוּזָא עֲלֵאָה. נֶפֶשׁ, רוּחַ, נֶשְׁמָה. הָא אוּקְמוּהָ דָּאִיהִי תַתָּא.

רוח, היא הקיום ששולט על הנפש, והיא דרָגָה עליונה עליה לעמד עליה בכל כראוי. הנשמה היא הקיום העליון על הכל, ושולטת על הכל, דרָגָה קדושה, עליונה על כלם.

אלו שלש הדרגות פלולות בכני האדם, לאותם שזוכים לעבודת רבונם. שהרי בהתחלה יש בו נפש, והוא המקון הקדוש לתקן בו את האדם. כיון שבא האדם להטהר בדרגה הזו, נתקן להתעטר ברוח, שהיא דרָגָה קדושה ששורה על הנפש להתעטר באדם שהוא שזוכה.

כיון שהתעלה בהם, בנפש והרוח, ונכנס ונתקן בעבודת רבונם כראוי, אז שורה עליו נשמה, דרָגָה עליונה קדושה, ששולטת על הכל, כדי להתעטר בדרגה עליונה קדושה. ואז הוא השלם של הכל, שלם בכל הצדדים, לזכות בעולם הבא, והוא אוהבו של הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר להנחיל אהבי יש. מי הם אוהבי? אלו הם שבהם נשמה קדושה.

אמר רבי יהודה, אם כן, הרי כתוב כל אשר נשמת רוח חיים באפיו וגו'. אמר לו, כן הוא ודאי, שהרי לא נשאר בהם.

השלמה מההשממות (סימן ב) כִּי אֲשֶׁר נִשְׁמַת רוּחַ חַיִּים בְּאִפּוֹ מִכָּל אֲשֶׁר בְּחֶרֶבָה מֵתוֹ (בראשית ז). שאל רבי חייא את רבי אבא, אמרתם שנשמה לא נכנסת לכן אדם עד שמסתכל בעבודת הקדוש ברוך הוא, ואז תהיה לו אותה נשמה, ואמרתם שהנשמה היא קדושה מעלה על הכל. אם

מכלא. רוח, איהו קיומא דשלטא על נפש, ואיהו דרגא עלאה עליה, לקיימא עליה בכלא כדקא חזי. נשמה, איהי קיומא עלאה על כלא, ושלטא על כלא, דרגא קדישא עלאה על פלהו.

ואלין תלת דרגין, פליין בהו בכני נשא, לאינון דזכאן לפולחנא דמאריהון. דהא בקדמיתא אית ביה נפש, ואיהו תקונא קדישא לאתתקנא בה פר נש. כיון דאתי בר נש לאתדפאה בהאי דרגא, אתתקן לאתעטרא ברוח. דאיהו דרגא קדישא דשריא על נפש לאתעטרא ביה פר נש, ההוא דזכי.

כיון דאסתלק בהו, בנפש ורוח, ועאל ואתתקן בפולחנא דמאריה כדקא יאות. כדין שריא עליה נשמה. דרגא עלאה קדישא, דשלטא על כלא. בגין לאתעטרא בדרגא עלאה קדישא. וכדין איהו שלימא דכלא, שלים בכל סטריין, למזכי בעלמא דאתי. ואיהו רחימא דקדשא בריך הוא, כמה דאת אמר, (משלי ח) להנחיל אוהבי יש. מאן אינון אוהבי, אלין אינון דנשמתא קדישא בהו.

אמר רבי יהודה, אי הכי הא כתיב, (בראשית ז) כל אשר נשמת רוח חיים באפיו וגו'. אמר ליה, הכי הוא ודאי. דהא לא אשתאר בהו.

השלמה מההשממות (סימן ב)

כִּי אֲשֶׁר נִשְׁמַת רוּחַ חַיִּים בְּאִפּוֹ מִכָּל אֲשֶׁר בְּחֶרֶבָה מֵתוֹ. שאל רבי חייא לרבי אבא אמרתון דנשמתא לא עיילא בבר נש עד דאסתפלת בפולחנא דקודשא בריך הוא וכדין ליהוי ליה ההיא נשמתא.

היא קדושה מעלה על הכל. אם

וְאִמְרִיתוּן דְּנִשְׁמַתָּא הִיא קְדִישָׁא מֵעֲלִיא עַל כָּל אִם בְּיָמֵי הוּא דְאָמַר קְרָא כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמַת רִיחַ חַיִּים וְגוֹ', הוּאִיל וְהוּהּ לְהוּ נִשְׁמַתָּא, הָוָה לְהוּ לְאִשְׁתַּזְבָּא. לֹא הָוָה בִּידֵיהּ.

אָתוּ שְׂוִילוּהּ לְר' אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר לְהוּ כִּף הוּא, וְהָא קְרָא מְסִייעַ לִיהּ דְהַכִּי אָמַר אָבוּי (אבא), דְכִי אָתָא טוֹפְנָא לֹא חִזָּא (תוה) בְּרַ נֶשׁ דִּיעֵבִיד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִינֵיהּ, אֶלָּא נַח. וְזִכּוּתֵיהּ לֹא הָוָה אֶלָּא לְאַגְנָא עֲלִיהוֹן וְעַל בְּתִיהוֹן דְלֹא הָוָה זְכוּתֵיהּ כָּל כִּף לְאַגְנָא עַל כָּל דְרָא וְאִינוּן דְהוּוּ זְכָאִין בְּקַדְמִיתָא כְּגוֹן חֲנוּף יָרֵד דְהוּוּ לְהוּ נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא, וְחִזְזִיאַן לְמַעַבְדַּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִינֵיהוֹן בְּחֶרְבָה מִתּוּ. וְהִינּוּ דְאָמַר כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמַת רִיחַ חַיִּים בְּאַפְיוּ אִינוּן דְנִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא הָוָה בְּהוֹן וְלֹא תִימָא דְעַל אִינוּן דְהוּוּ בְטוֹפְנָא אָמַר, אֶלָּא אָתָא קְרָא וְאָמַר מִכָּל אֲשֶׁר בְּחֶרְבָה מִתּוּ: (עַד כַּאן מִחַהֲשֻׁמּוֹת)

מִכָּרְ אִינוּן דְהוּוּ בְהוּ נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא. כְּגוֹן חֲנוּף, יָרֵד וְכִלְהוּ צְדִיקָא, בְּגִין לְאַגְנָא עַל אַרְעָא, דְלֹא יִשְׁתַּצִּי בְּגִינֵיהוּ. הָדָא הוּא דְכְתִיב, כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמַת רִיחַ חַיִּים בְּאַפְיוּ מִכָּל אֲשֶׁר בְּחֶרְבָה מִתּוּ. כְּכֹר מִתּוּ וְאַסְתַּלְקוּ מֵעֲלֵמָא, וְלֹא אִשְׁתַּאֲרַ מִנְהוֹן מָאן דִּיגִין עַל עֲלֵמָא בְהוּוּ זְמָנָא.

תָּא חֲזִי, כָּל אִינוּן דְרִגִין, אֵלִין עַל אֵלִין. נֶפֶשׁ, רִיחַ, נִשְׁמָה. דְרִגָּא עַל דְרִגָּא. נֶפֶשׁ בְּקַדְמִיתָא, וְאִיהִי דְרִגָּא תַתָּא בְּקַדְמָרְן. רִיחַ לְבַתְרָא, דְשְׂרִיא עַל נֶפֶשׁ וְקִימָא עֲלֵהּ. נִשְׁמָה, דְרִגָּא דְסַלְקָא עַל כָּל אִינוּן, וְאִינוּן.

כֵּן, מִה זֶה שְׁאָמַר הַכְּתוּב כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמַת רִיחַ חַיִּים וְגוֹ'? הוּאִיל וְהִיתָה לְהֵם נִשְׁמָה, הִיָּה לְהֵם לְהַנְצִל! לֹא הִיָּה בִידּוֹ.

בְּאוּ וְשְׂאֵלוּ אֶת רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לְהֵם, כִּף הוּא, וּפְסוּק זֶה מְסִיעַ לוֹ, שְׂכַף אָמַר אָבוּי (אבא), שְׂכַף אֲשֶׁר בְּאֵ הַמְּבוּל, לֹא רָאָה (תוה) אָדָם שֶׁיַּעֲשֶׂה הַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁבְלֵי אֶלָּא נַח, וְזִכּוּתוֹ לֹא הִיָּתָה אֶלָּא לְהֵגֵן עֲלֵיהֶם וְעַל בְּתִיהֶם, שְׁלֹא הִיָּתָה זְכוּתוֹ כָּל כִּף לְהֵגֵן עַל כָּל הַדּוֹר, וְאוֹתָם שֶׁהִיוּ צְדִיקִים בְּתַחֲלָה, כְּמוֹ חֲנוּף וְיָרֵד, שֶׁהִיָּתָה לְהֵם נִשְׁמָה קְדוּשָׁה וְרַאיוּיִים שֶׁהַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא יַעֲשֶׂה בְּשִׁבְלֵם - בְּחֶרְבָה מִתּוּ. וְהִינּוּ שְׁאָמַר כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמַת רִיחַ חַיִּים בְּאַפְיוּ, אוֹתָם שֶׁנִּשְׁמָה קְדוּשָׁה הִיָּתָה בְּהֵם. וְאֵל תֹּאמַר שֶׁעַל אֵלוֹ שֶׁהִיוּ בְּמִבּוּל הוּא אָמַר, אֶלָּא בְּאֵ הַכְּתוּב וְאָמַר מִכָּל אֲשֶׁר בְּחֶרְבָה מִתּוּ: ע"כ מִחַהֲשֻׁמּוֹת

מִכָּרְ אוֹתָם שֶׁהִיָּתָה בְּהֵם נִשְׁמָה קְדוּשָׁה כְּמוֹ חֲנוּף, יָרֵד, וְכָל הַצְּדִיקִים, כְּדִי לְהֵגֵן עַל הָאָרֶץ שְׁלֹא תִשְׁמַד בְּגִלְלָם. זֶהוּ שְׂכַף כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמַת רִיחַ חַיִּים בְּאַפְיוּ מִכָּל אֲשֶׁר בְּחֶרְבָה מִתּוּ, כְּכֹר מִתּוּ וְהַסְתַּלְקוּ מִן הָעוֹלָם, וְלֹא נִשְׂאָר מֵהֵם מִי שֶׁיִּגֵּן עַל הָעוֹלָם בְּזִמְנָא הַהוּא.

בְּאֵ רָאָה, הַכָּל הֵם דְרִגּוֹת אֵלוֹ עַל אֵלוֹ, נֶפֶשׁ, רִיחַ, נִשְׁמָה, דְרִגָּה עַל דְרִגָּה. הַנֶּפֶשׁ בְּרַאשׁוֹנָה, וְהִיא הַדְרִגָּה הַתַּחְתּוֹנָה, כְּפִי שְׁאָמְרֵנוּ. אַחַר כִּף רִיחַ, שְׁשׂוּרָה עַל הַנֶּפֶשׁ וְעוֹמְדָת עֲלֵיהָ. הַנִּשְׁמָה הַדְרִגָּה שְׁעוֹלָה עַל הַכָּל, וּבְאַרְוֵהּ.

נֶפֶשׁ - זוֹ נֶפֶשׁ דְּדוֹד, וְהִיא שְׁעוֹמְדָת לְקַבֵּל הַנֶּפֶשׁ מֵאוֹתוֹ נְהַר שְׁשׂוּפֵעַ וְיוֹצֵא. רִיחַ - זוֹ הָרִיחַ שְׁעוֹמְדָת עַל

נֶפֶשׁ, דָּא נֶפֶשׁ דְּדוֹד, וְאִיהִי דְקִימָא לְקַבֵּלָא נֶפֶשׁ מִהוּוּ נְהַר דְנִגִיד